

# XÂY DỰNG KẾ HOẠCH BÀI DẠY TÍCH HỢP CHỦ ĐỀ GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG VÀ HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CẤP TIỂU HỌC THÀNH PHỐ HÀ NỘI THEO MÔ HÌNH THIẾT KẾ NGƯỢC (BACKWARD DESIGN)

Vũ Thị Mai Hương, Trịnh Thị Quý, Trần Ngọc Nhi  
Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

**Tóm tắt:** Bài báo trình bày quy trình xây dựng kế hoạch bài dạy tích hợp chủ đề Giáo dục địa phương và Hoạt động trải nghiệm trong giáo dục tiểu học tại thành phố Hà Nội theo mô hình Thiết kế ngược (Backward Design). Trên cơ sở tiếp cận năng lực và mục tiêu phát triển toàn diện học sinh được xác định trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, nghiên cứu tập trung làm rõ các khái niệm liên quan, đặc điểm nội dung chương trình, nguyên tắc tổ chức và khả năng linh hoạt trong thực tiễn triển khai. Việc vận dụng mô hình Thiết kế ngược nhằm xác định rõ mục tiêu học tập, minh chứng đánh giá cụ thể và xây dựng chuỗi hoạt động phù hợp, đảm bảo tính tích hợp, khả thi và gắn với bối cảnh địa phương. Kết quả nghiên cứu góp phần cung cấp cơ sở lý luận và thực tiễn cho giáo viên và nhà trường trong việc xây dựng kế hoạch bài dạy hiệu quả, từ đó nâng cao năng lực trải nghiệm và tinh thần gắn bó cộng đồng cho học sinh tiểu học.

**Từ khóa:** Hoạt động trải nghiệm, giáo dục địa phương, tiểu học, thiết kế ngược, chương trình tích hợp.

Nhận bài ngày 25.03.2024; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 20.03.2025

Liên hệ tác giả: Vũ Thị Mai Hương; email: huongvtm@hnue.vn

## 1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 [1] nhấn mạnh mục tiêu phát triển toàn diện phẩm chất và năng lực học sinh thông qua các môn học và hoạt động giáo dục. Trong đó, Hoạt động trải nghiệm (HĐTN) và Giáo dục địa phương (GDĐP) là những hợp phần quan trọng, góp phần kết nối tri thức với thực tiễn, hình thành kỹ năng sống và nuôi dưỡng tình yêu quê hương, đất nước cho học sinh Tiểu học [1]. Theo Đào Văn Toàn và cộng sự (2019), GDĐP không chỉ bổ sung nội dung giáo dục đặc thù vùng miền mà còn giúp học sinh phát triển ý thức công dân và tình cảm gắn bó với cộng đồng [2]. Đồng thời, Nguyễn Mậu Đức và Nguyễn Thị Nguyệt (2017) cho rằng HĐTN là môi trường lý tưởng để học sinh thể nghiệm, trải nghiệm và phát triển các năng lực cá nhân một cách tự nhiên, phù hợp với đặc điểm lứa tuổi [3].

Việc tích hợp GDĐP vào HĐTN không chỉ làm sâu sắc thêm hiểu biết về lịch sử, văn hóa địa phương mà còn tạo điều kiện để học sinh phát triển năng lực tự học, hợp tác và thích ứng trong môi trường học tập gắn với đời sống [4][5]. Tuy nhiên, thực tiễn triển khai cho thấy việc thiết kế kế hoạch bài dạy tích hợp GDĐP và HĐTN tại các trường tiểu học hiện nay vẫn còn nhiều bất cập. Một số giáo án vẫn thiên về lý thuyết, thiếu kết nối với bối cảnh thực tế của địa phương; hoạt động trải nghiệm còn rời rạc, chưa thực sự phát huy vai trò trong phát triển năng lực học sinh [6][7]. Nhiều giáo viên gặp khó khăn trong việc thiết

kế bài dạy tích hợp vừa đáp ứng mục tiêu GDĐP, vừa đảm bảo phù hợp với đặc điểm tâm lý lứa tuổi học sinh.

Từ yêu cầu thực tiễn nêu trên, nghiên cứu này hướng đến việc đề xuất quy trình xây dựng kế hoạch bài dạy tích hợp GDĐP và HĐTĐN theo mô hình phát triển chương trình đảo ngược (Backward Design). Đây là mô hình thiết kế giảng dạy hiện đại do Wiggins & McTighe (2006) đề xuất, kế thừa những quan điểm nền tảng của Tyler (1950) và Taba (1962), nhấn mạnh đến việc thiết kế dạy học từ mục tiêu đầu ra, lựa chọn minh chứng đánh giá và xây dựng hoạt động học tập tương ứng [8] [9] [10]. Trên cơ sở đó, nghiên cứu xác lập nguyên tắc, tiêu chí và phương pháp thiết kế phù hợp với điều kiện thực tiễn, bảo đảm tính khả thi và hiệu quả khi triển khai tại các cơ sở giáo dục tiểu học. Đồng thời, nghiên cứu này cũng góp phần đổi mới phương pháp dạy học, tăng cường trải nghiệm thực tế cho học sinh, qua đó phát huy năng lực cá nhân và sự gắn bó với văn hóa, lịch sử địa phương [11][12].

## **2. NỘI DUNG**

### **2.1. Khái quát về Chương trình trải nghiệm cấp tiểu học**

Hoạt động trải nghiệm và Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp là một lĩnh vực giáo dục được quy định trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, do nhà giáo định hướng, thiết kế và tổ chức thực hiện. Mục tiêu nhằm tạo cơ hội cho học sinh tiếp cận thực tế, thể nghiệm cảm xúc tích cực, huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học để giải quyết nhiệm vụ cụ thể, từ đó hình thành tri thức mới và năng lực thích ứng [1]. Theo Nguyễn Mậu Đức & Nguyễn Thị Nguyệt (2017), HĐTĐN còn là môi trường để học sinh phát triển tư duy sáng tạo, rèn luyện kỹ năng sống và định hình giá trị cá nhân phù hợp với bối cảnh xã hội hiện đại [3].

Hoạt động trải nghiệm ở cấp tiểu học là một môn học bắt buộc từ lớp 1 đến lớp 5. Theo Hồ Văn Thống & Nguyễn Văn Đệ (2022), hoạt động này góp phần hình thành các phẩm chất chủ yếu như trách nhiệm, trung thực, đoàn kết; đồng thời phát triển năng lực cốt lõi như tự chủ, giao tiếp, hợp tác và giải quyết vấn đề thông qua các hoạt động khám phá, thực hành và trải nghiệm thực tiễn [4].

#### *a) Mục tiêu*

Hoạt động trải nghiệm giúp học sinh khám phá bản thân, phát triển năng lực tự nhận thức và tự quản lý [11] (Nguyễn Thị Ngọc, 2022). Thông qua việc thực hiện các nhiệm vụ cá nhân và nhóm, học sinh được rèn luyện tính tự giác, tinh thần trách nhiệm và kỹ năng thích ứng với môi trường sống. Ngoài ra, hoạt động còn là cơ hội để học sinh nâng cao kỹ năng giao tiếp, hợp tác, giải quyết mâu thuẫn – những yếu tố then chốt cho sự phát triển năng lực xã hội [12]. Bên cạnh đó, việc tổ chức HĐTĐN còn đóng vai trò quan trọng trong phát triển tư duy sáng tạo và khả năng giải quyết vấn đề. Học sinh được tham gia vào các tình huống thực tiễn, từ đó vận dụng kiến thức để tìm ra giải pháp phù hợp, rèn luyện tư duy logic và phân biện [13]. Một mục tiêu nổi bật khác là hỗ trợ học sinh tiếp cận ban đầu với giáo dục hướng nghiệp, qua đó nhận diện năng lực, sở thích cá nhân và xây dựng thái độ trân trọng lao động [5].

#### *b) Mạch nội dung*

Theo Chương trình GDPT 2018, HĐTĐN ở tiểu học được thiết kế theo 4 mạch nội dung chính: hướng vào bản thân, hướng đến xã hội, hướng đến tự nhiên và hướng nghiệp. Việc phân chia này tạo nền tảng để học sinh phát triển đồng đều cả về nhân cách, kỹ năng và ý thức công dân [2]. Ví dụ, mạch hướng vào bản thân tập trung rèn luyện nề nếp và thói quen

tích cực; mạch hướng đến xã hội giúp học sinh tăng cường kết nối gia đình, bạn bè, cộng đồng; mạch hướng đến tự nhiên phát triển ý thức bảo vệ môi trường; và mạch hướng nghiệp cung cấp hiểu biết sơ khởi về thế giới nghề nghiệp, góp phần định hướng tương lai sớm cho học sinh [7].

*c) Nguyên tắc*

Theo quy định của Bộ GD&ĐT (2018), việc tổ chức HĐTN cần tuân thủ 5 nguyên tắc: đảm bảo mục tiêu giáo dục; học sinh là chủ thể hoạt động; gắn với thực tiễn; đảm bảo tính tích hợp và đa dạng hóa hình thức tổ chức [1]. Những nguyên tắc này không chỉ thể hiện tính sư phạm trong tổ chức hoạt động mà còn giúp học sinh phát triển năng lực một cách bền vững trong môi trường giáo dục mở.

*d) Tính linh hoạt trong hoạt động trải nghiệm*

Tính mở và linh hoạt của chương trình HĐTN thể hiện ở việc giáo viên có thể chủ động điều chỉnh nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức phù hợp với đặc điểm của từng địa phương và đối tượng học sinh. Sự kết hợp giữa nội dung bắt buộc và nội dung điều chỉnh linh hoạt chính là nền tảng để đảm bảo hiệu quả giáo dục trong bối cảnh đổi mới chương trình.

## **2.2. Chương trình giáo dục địa phương**

Theo Chương trình GDPT 2018, nội dung giáo dục của địa phương bao gồm những vấn đề đặc thù hoặc thời sự liên quan đến văn hóa, lịch sử, địa lý, kinh tế, xã hội, môi trường, hướng nghiệp,... nhằm bổ trợ cho chương trình thống nhất toàn quốc, giúp học sinh hiểu biết về nơi sinh sống, hình thành tình yêu quê hương và ý thức đóng góp cho cộng đồng [1]. Đào Văn Toàn và cộng sự (2019) nhấn mạnh rằng GDĐP giữ vai trò quan trọng trong việc tạo lập nền tảng giáo dục công dân địa phương, góp phần phát triển năng lực vận dụng thực tiễn và xây dựng bản sắc văn hóa cá nhân cho học sinh [2].

Tài liệu Giáo dục địa phương cấp tiểu học được biên soạn riêng cho từng tỉnh/thành phố, do Sở Giáo dục và Đào tạo tổ chức thực hiện. Tài liệu được thiết kế theo định hướng mở, gắn gũi với môi trường sống và đặc điểm văn hóa - xã hội tại địa phương, đồng thời bảo đảm tính hệ thống theo yêu cầu của chương trình quốc gia [4]. Về mặt cấu trúc, tài liệu gồm các chủ đề cụ thể như: lịch sử - truyền thống cách mạng, văn hóa - nghệ thuật, nghề truyền thống, danh nhân tiêu biểu,... nhằm giáo dục cho học sinh tình yêu, niềm tự hào và ý thức giữ gìn các giá trị văn hóa bản địa [6].

Nội dung GDĐP cũng đóng vai trò là nguồn học liệu quan trọng giúp giáo viên tổ chức dạy học tích hợp với các môn học như Hoạt động trải nghiệm, Đạo đức, Tự nhiên và Xã hội,... Tích hợp linh hoạt này không chỉ nâng cao tính thực tiễn trong dạy học mà còn tạo điều kiện để học sinh rèn luyện năng lực thông qua quan sát, thực hành và thảo luận [7]. Ngoài ra, tài liệu còn góp phần gắn kết giữa nhà trường và cộng đồng thông qua các hoạt động tìm hiểu, tham quan, giao lưu với di tích, làng nghề, bảo tàng, nhân chứng lịch sử... giúp giáo dục mở rộng ra ngoài lớp học và phát triển năng lực toàn diện cho học sinh [5]

Đặc biệt, tài liệu Giáo dục địa phương lớp 3 của Hà Nội được xây dựng theo định hướng cụ thể hóa chương trình GDPT 2018, với 9 chủ đề trải đều trong năm học. Nội dung tập trung vào di sản văn hóa vật thể và phi vật thể, lễ hội, danh nhân, địa danh tiêu biểu... có giá trị tích hợp cao với Hoạt động trải nghiệm. Mỗi chủ đề gợi mở nhiều hình thức tổ chức trải nghiệm phù hợp với đặc điểm học sinh tiểu học như tham quan, kể chuyện, đóng vai, trình bày suy nghĩ, thực hành kỹ năng sống,... Đây chính là điều kiện thuận lợi để giáo viên tổ chức dạy học theo hướng phát triển năng lực và hành động [11].

Ngoài ra, các chủ đề trong tài liệu GDĐP lớp 3 Hà Nội còn được thiết kế theo trình tự nhận thức – từ nhận biết đến hiểu và hành động, cho phép giáo viên tổ chức các tình huống học tập gắn liền với đời sống thực tế, giúp học sinh phát huy vai trò công dân nhỏ trong cộng đồng. Những giá trị như lòng tự hào dân tộc, ý thức gìn giữ di sản và tinh thần yêu lao động truyền thống cũng được lồng ghép hiệu quả – qua đó khẳng định GDĐP không chỉ là nội dung mang tính bổ sung, mà còn là yếu tố cốt lõi trong xây dựng năng lực, phẩm chất học sinh tiểu học trong bối cảnh đổi mới giáo dục [12].

### **2.3. Nguyên tắc và các yêu cầu khi xây dựng chương trình trải nghiệm hướng nghiệp tích hợp với giáo dục địa phương**

#### ***2.3.1. Nguyên tắc khi xây dựng chương trình trải nghiệm hướng nghiệp tích hợp với giáo dục địa phương***

Khi xây dựng kế hoạch tích hợp hoạt động trải nghiệm với giáo dục địa phương, các nguyên tắc cơ bản vẫn giữ nguyên, tuy nhiên cần được điều chỉnh để phù hợp với việc lồng ghép kiến thức và trải nghiệm thực tế liên quan đến đặc điểm văn hóa, lịch sử, địa lý của địa phương ([2]. Do đó, nguyên tắc cần đảm bảo những yêu cầu sau:

a. Đảm bảo mục tiêu giáo dục: Mục tiêu giáo dục phải rõ ràng và phù hợp với chương trình học, đồng thời gắn liền với các giá trị văn hóa, lịch sử và đặc điểm địa phương. Các mục tiêu cần bao gồm việc phát triển kiến thức địa phương, giúp học sinh nhận thức được vai trò của bản thân trong cộng đồng và hình thành các kỹ năng sống, kỹ năng giao tiếp và làm việc nhóm thông qua các hoạt động trải nghiệm [3]. Mục tiêu này không chỉ giúp học sinh nắm vững kiến thức mà còn phát triển nhân cách và các kỹ năng xã hội quan trọng.

b. Học sinh là chủ thể hoạt động: Học sinh cần được xem là trung tâm trong các hoạt động trải nghiệm và giáo dục địa phương. Các em không chỉ là người tiếp nhận kiến thức mà còn là người chủ động khám phá, tìm hiểu về lịch sử, văn hóa, con người của địa phương thông qua các hình thức học tập tích cực, từ đó phát triển tư duy sáng tạo và kỹ năng giải quyết vấn đề [10].

c. Gắn với thực tiễn cuộc sống: Chủ đề giáo dục địa phương phải gắn liền với thực tế cuộc sống của học sinh. Các hoạt động như tham quan di tích, tìm hiểu nghề truyền thống, giao lưu với người dân sẽ giúp học sinh cảm nhận sâu sắc giá trị văn hóa, lịch sử quê hương [4]. Từ đó, các em hình thành ý thức trách nhiệm trong bảo vệ và phát huy các giá trị địa phương.

d. Đảm bảo tính tích hợp: Việc xây dựng kế hoạch cần chú trọng kết nối giữa nội dung giáo dục địa phương và các hoạt động trải nghiệm, sao cho mỗi hoạt động không chỉ là trải nghiệm đơn lẻ mà còn làm sâu sắc thêm kiến thức học sinh đã học [9]. Đây là cơ sở giúp chuyển hóa lý thuyết thành kỹ năng ứng dụng vào thực tế.

e. Đa dạng về hình thức tổ chức: Hoạt động trải nghiệm và giáo dục địa phương cần tổ chức linh hoạt dưới nhiều hình thức: học ngoài trời, dự án nhóm, sản phẩm sáng tạo... phù hợp với từng nội dung và đối tượng học sinh [12]. Cách tiếp cận đa dạng này giúp học sinh phát huy tối đa năng lực cá nhân và tăng cường tương tác nhóm.

#### ***2.3.2. Một số yêu cầu cơ bản cần lưu ý để đảm bảo tính hiệu quả và khả năng ứng dụng trong thực tế***

a. Xác định mục tiêu cụ thể và rõ ràng: Mục tiêu cần được cụ thể hóa, bao gồm việc phát triển phẩm chất (yêu nước, nhân ái, trung thực, chăm chỉ, trách nhiệm) và năng lực (10 năng lực cốt lõi) của học sinh theo yêu cầu của Chương trình giáo dục phổ thông 2018 [1].

b. Đảm bảo tính khả thi của hoạt động: Kế hoạch phải phù hợp với điều kiện thực tế của từng trường, đảm bảo huy động được nguồn lực địa phương và tổ chức hoạt động hiệu quả. Sự tham gia của cộng đồng và khả năng điều chỉnh kế hoạch linh hoạt là rất quan trọng [6,7].

c. Tính linh hoạt và sáng tạo trong thiết kế hoạt động: Cần đa dạng hóa hoạt động như trò chơi học tập, thảo luận nhóm, sản phẩm sáng tạo ( tranh, mô hình, video...) để học sinh phát triển tư duy phản biện và năng lực sáng tạo [13].

d. Liên kết được với cộng đồng, gia đình và nhà trường: Mỗi liên hệ chặt chẽ giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng giúp học sinh hiểu và ứng dụng kiến thức vào thực tiễn, đồng thời phát triển toàn diện cả nhận thức và hành vi.

e. Cơ sở lý luận quốc tế: Cách tiếp cận theo mô hình giáo dục trải nghiệm của David Kolb (1984) hay quan điểm phát triển chương trình từ nhu cầu thực tiễn của Hilda Taba (1962) cũng là nền tảng vững chắc cho việc xây dựng và triển khai chương trình tích hợp hiệu quả.

## **2.4. Áp dụng mô hình phát triển chương trình đảo ngược trong xây dựng kế hoạch bài dạy trải nghiệm tích hợp giáo dục địa phương cấp tiểu học tại thành phố Hà Nội**

### **2.4.1. Quy trình xây dựng kế hoạch bài dạy trải nghiệm tích hợp giáo dục địa phương cấp tiểu học tại thành phố Hà Nội theo mô hình phát triển chương trình đảo ngược**

Mô hình thiết kế dạy học đảo ngược (Backward Design), được đề xuất bởi Wiggins và McTighe (2005), nhấn mạnh việc bắt đầu quá trình thiết kế từ việc xác định rõ các kết quả đầu ra mong đợi, sau đó mới lựa chọn minh chứng đánh giá và cuối cùng là thiết kế các hoạt động học tập phù hợp. Đây là cách tiếp cận đối lập với phương pháp truyền thống, vốn thường bắt đầu từ nội dung giảng dạy rồi mới xác định mục tiêu và đánh giá [10]. Mô hình này đã được nghiên cứu, vận dụng trong xây dựng chương trình giáo dục địa phương tại Việt Nam, góp phần thúc đẩy tính thực tiễn và phát triển năng lực học sinh [5].

Áp dụng vào xây dựng kế hoạch dạy học tích hợp HĐTN và GDĐP cấp tiểu học, mô hình này được triển khai theo ba giai đoạn chính:

Giai đoạn 1: Xác định kết quả mong đợi

Giáo viên và tổ chuyên môn xác định các năng lực, phẩm chất và mục tiêu cụ thể cần đạt, dựa trên Chương trình GDĐP và HĐTN cấp tiểu học theo Chương trình GDPT 2018 [1]. Mục tiêu cần cụ thể, đo lường được, gắn với các phẩm chất chủ yếu (yêu nước, nhân ái, trung thực, chăm chỉ, trách nhiệm) và năng lực cốt lõi (tự chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo). Đồng thời, cần chú trọng các năng lực đặc thù gắn với nội dung địa phương như: năng lực thẩm mỹ (qua tìm hiểu di sản văn hóa), năng lực khoa học (qua khám phá môi trường), hay năng lực công nghệ (qua ứng dụng công cụ số trong trải nghiệm) [11].

Giai đoạn 2: Xác định minh chứng đánh giá

Sau khi xác định mục tiêu, giáo viên cần xác định rõ các minh chứng thể hiện việc đạt được mục tiêu đó. Các hình thức đánh giá nên bao gồm:

- Đánh giá trước (diagnostic assessment): kiểm tra kiến thức nền tảng về địa phương.
- Đánh giá quá trình (formative assessment): thông qua hoạt động trải nghiệm như trò chơi, bài thuyết trình, mô phỏng, làm sản phẩm thủ công hoặc số hóa.
- Đánh giá tổng kết (summative assessment): qua dự án nhóm, nhật ký trải nghiệm, sản phẩm học tập mang tính tích hợp và phản ánh sự phát triển của học sinh.

Cách tiếp cận đánh giá đa dạng này phản ánh đúng tinh thần của dạy học theo năng lực, giúp giáo viên nắm bắt được tiến trình học tập và phát triển của học sinh theo thời gian [8][9].

Giai đoạn 3: Thiết kế chuỗi hoạt động học tập

Từ mục tiêu và tiêu chí đánh giá, giáo viên xây dựng chuỗi hoạt động học tập đa dạng, lấy học sinh làm trung tâm, gắn với thực tiễn địa phương. Chuỗi hoạt động này cần đảm bảo:

Kết nối giữa nội dung giáo dục địa phương (văn hóa, lịch sử, nghề truyền thống, môi trường, danh nhân...) với các hoạt động trải nghiệm (tham quan, phỏng vấn, sáng tác, đóng vai, làm sản phẩm sáng tạo).

Tổ chức hoạt động cá nhân, nhóm và cộng đồng nhằm rèn luyện kỹ năng giao tiếp, hợp tác, tư duy phản biện và năng lực giải quyết vấn đề.

Lồng ghép linh hoạt công cụ kỹ thuật số, tận dụng tài nguyên địa phương và sự tham gia của cộng đồng trong giáo dục.

Việc thiết kế kế hoạch dạy học tích hợp theo mô hình đảo ngược giúp giáo viên định hướng rõ ràng mục tiêu cần đạt, đồng thời đảm bảo tính linh hoạt và khả thi trong triển khai thực tiễn. Mô hình này không chỉ nâng cao hiệu quả giáo dục mà còn góp phần hình thành năng lực thực tiễn và tinh thần gắn bó với địa phương cho học sinh tiểu học

#### 2.4.2. Ví dụ minh họa

##### Tuần 17: Nghề dệt lụa ở làng Vạn Phúc

##### Chủ đề: Nghề em yêu thích

##### 1. Kết quả đầu ra mong đợi (Expected Learning Outcomes)

Nhiệm vụ/Kết quả học tập	Năng lực liên quan
Quan sát, ghi chép, thu thập thông tin thực tế về nghề dệt lụa truyền thống tại làng Vạn Phúc	Năng lực tìm hiểu xã hội
Giao tiếp với nghệ nhân, chia sẻ suy nghĩ sau chuyến tham quan	Năng lực giao tiếp và hợp tác
Thể hiện cảm xúc, ý tưởng qua thiết kế sản phẩm thời trang từ lụa	Năng lực thẩm mỹ – sáng tạo
Trình bày ý tưởng, nghề yêu thích có kết nối với nghề truyền thống	Năng lực thuyết trình – kết nối cá nhân
Đánh giá vai trò, ý nghĩa của việc giữ gìn nghề truyền thống	Năng lực phản biện, giáo dục giá trị sống

##### 2. Minh chứng đánh giá (Assessment Evidence)

- Quan sát thực địa, bài trình bày miệng cá nhân/nhóm.
- Sản phẩm sáng tạo: tranh vẽ, thiết kế thời trang từ lụa.
- Thuyết trình cá nhân: "Nếu làm việc tại làng lụa, em sẽ làm gì?"
- Nhận xét đồng đẳng và phản hồi giáo viên về mức độ tích cực, sáng tạo, hợp tác.
- Viết ngắn cảm nghĩ, liên hệ với nghề nghiệp mơ ước.

##### 3. Thiết kế chuỗi hoạt động học tập

Giai đoạn	Tên hoạt động	Mục tiêu chính	Hình thức tổ chức
Trước hoạt động	Khơi gợi kiến thức nền, định hướng nhiệm vụ	HS nhận diện đặc trưng làng nghề, khơi gợi hứng thú, định hướng tìm hiểu qua 3 câu hỏi	Thảo luận lớp, gợi mở từ giáo viên

	vụ	trọng tâm	
Trong hoạt động	Hành trình tìm hiểu – Quan sát thực địa	HS trải nghiệm thực tế quy trình dệt lụa, trả lời câu hỏi, ghi chú thông tin	Nhóm nhỏ có hướng dẫn viên + nhiệm vụ định hướng
	Sáng tạo cùng lụa	HS vẽ/trình bày thiết kế thời trang từ lụa dựa trên cảm hứng trải nghiệm	Làm việc nhóm + trình bày ý tưởng trước lớp
Sau hoạt động	Ước mơ của em	HS kết nối nghề truyền thống với nghề mơ ước, thể hiện quan điểm cá nhân	Trình bày cá nhân + phản hồi lớp + quà động viên
	Đánh giá	Tự đánh giá, đánh giá đồng đẳng, tổng kết bài học từ GV	Tổng hợp sản phẩm – phản hồi lớp – GV tổng kết

#### 4. Ý nghĩa sư phạm và giá trị của bài dạy

Giúp HS gắn kết văn hóa địa phương với trải nghiệm cá nhân, phát triển tư duy phản biện và khả năng sáng tạo.

Hình thành ý thức giữ gìn di sản văn hóa và nghề truyền thống trong thế hệ trẻ.

Góp phần thực hiện hiệu quả nội dung GDĐP và phát triển năng lực thực tiễn theo định hướng Chương trình GDPT 2018.

### 3. KẾT LUẬN

Việc xây dựng kế hoạch bài dạy tích hợp GDĐP và HDTN theo mô hình phát triển chương trình đảo ngược là một hướng tiếp cận hiệu quả, phù hợp với yêu cầu phát triển phẩm chất, năng lực học sinh trong Chương trình GDPT 2018. Mô hình này giúp giáo viên xác định rõ mục tiêu cần đạt, lựa chọn minh chứng đánh giá phù hợp và thiết kế chuỗi hoạt động học tập gắn với thực tiễn địa phương, qua đó tăng cường tính chủ động, sáng tạo và khả năng vận dụng của học sinh. Từ kết quả nghiên cứu, tác giả kiến nghị các Sở GD&ĐT cần ban hành hướng dẫn cụ thể về tích hợp nội dung GDĐP, tổ chức tập huấn cho giáo viên; các trường học cần xây dựng kế hoạch giáo dục linh hoạt, khai thác tối đa tài nguyên địa phương; giáo viên cần chủ động nghiên cứu, vận dụng mô hình một cách linh hoạt và sáng tạo trong tổ chức dạy học. Trong thời gian tới, các nghiên cứu thực nghiệm có thể tiếp tục đánh giá hiệu quả triển khai mô hình ở nhiều địa phương khác nhau, đồng thời phát triển bộ công cụ đánh giá năng lực dạy học tích hợp và hệ thống học liệu số hóa, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và thúc đẩy chuyển đổi số trong nhà trường phổ thông.

*Ghi chú: Bài báo là sản phẩm đề tài sinh viên nghiên cứu khoa học: “Định hướng xây dựng kế hoạch bài dạy tích hợp chủ đề giáo dục địa phương và trải nghiệm cấp tiểu học (lớp 3)”*

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Đào Văn Toàn, Bùi Diệu Quỳnh, Lê Thị Sông Hương (2019), Định hướng xây dựng nội dung giáo dục địa phương theo Chương trình Giáo dục phổ thông mới, *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, số 22, tr.84–85.
- Nguyễn Mậu Đức, Nguyễn Thị Nguyệt (2017), Xây dựng và tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong chương trình giáo dục phổ thông mới, *Tạp chí Giáo dục*, số 146, tr.63–67.
- Hồ Văn Thống, Nguyễn Văn Đệ (2022), Nghiên cứu xây dựng mô hình thực hiện nội dung giáo dục địa phương đáp ứng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, Tập 18, số 04, tr.12–13.

4. Chu Thị Mai Hương, Ngô Thị Kim Hoàn, Nguyễn Thị Thúy (2024), Vận dụng mô hình giáo dục trải nghiệm của David Kolb để tổ chức dạy học nội dung giáo dục địa phương, *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, Tập 20, số 1, tr.155–160.
5. Hoàng Thị Ngà, Phạm Thị Ánh Hồng, Nguyễn Thị Minh Huệ, Phạm Thanh Huyền (2024), Thiết kế chủ đề tích hợp nhằm phát triển năng lực vận dụng kiến thức, kỹ năng cho học sinh đầu cấp tiểu học, *VJE – Tạp chí Giáo dục*, 24(3), tr.7–12.
6. Mai Thế Hùng Anh, Phan Đức Duy, Phan Thị Thanh Hội (2022), Quy trình thiết kế kế hoạch dạy học chủ đề tích hợp trong dạy học môn Khoa học cấp tiểu học, *Tạp chí Khoa học Đại học Huế*, Tập 131, số 6A, tr.173-188.
7. Tạ Thị Hồng Hạnh (2024), Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh các trường tiểu học ở thành phố Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng, *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 13(01S), tr.351–360.
8. Nguyễn Thị Gia An, Hồ Văn Thống (2024), Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục địa phương cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Đam Rông, tỉnh Lâm Đồng, *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 13(01), tr.148–156.
9. Nguyễn Thị Ngọc (2022), Bồi dưỡng năng lực lập kế hoạch hoạt động trải nghiệm cho giáo viên tiểu học đáp ứng yêu cầu Chương trình giáo dục phổ thông 2018, *VJE – Tạp chí Giáo dục*, 22(10), tr.35–39.
10. Bộ giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 – Chương trình hoạt động trải nghiệm; trải nghiệm, hướng nghiệp*, Hà Nội.
11. Taba, H. (1962), *Curriculum Development: Theory and Practice*, New York: Harcourt Brace and World.
12. Tyler, R. (1950), *Basic Principles of Curriculum and Instruction*, Chicago, IL: University of Chicago Press.
13. Wiggins, G., Mc Tighe J. (2006), *Understanding by Design: A Framework for Effecting Curricular Development and Assessment*, Alexandria, VA. Association for Supervision and Curriculum.

**DEVELOPING INTEGRATED LESSON PLANS  
ON LOCAL EDUCATION AND EXPERIENTIAL LEARNING  
FOR PRIMARY STUDENTS IN HANOI BASED  
ON THE BACKWARD DESIGN MODEL**

**Abstract:** *This article presents the process of developing integrated lesson plans that combine local education themes and experiential learning activities for primary education in Hanoi, based on the Backward Design model. Grounded in a competency-based approach and the comprehensive development goals outlined in the 2018 General Education Curriculum, this study analyzes the concepts, characteristics of the experiential and local education programs, organizational principles, and the flexibility of implementation in practical contexts. The Backward Design model is applied to clearly define learning goals, assessment evidence, and aligned instructional activities, ensuring integration, feasibility, and relevance to the local context. The research outcomes provide both theoretical and practical foundations to support teachers and schools in effectively planning and delivering lessons that promote experiential competence and community engagement among primary school students.*

**Keywords:** *Experiential learning, local education, primary school, backward design, integrated curriculum.*